

DWARS DOOR OVERIJSSSEL (DEEL 1)

ROUTE 80 km

Dwars door Overijssel – van de oorsprong van de Regge naar de monding van de Reest. Het eerste deel van deze tweedaagse fietsroute brengt u van de bron van de Regge in Diepenheim naar de monding van de Regge in de Vecht bij Ommen. Een informatieve route langs prachtige landschappen.

Deze fietsroute is gemaakt door Landschap Overijssel ter gelegenheid van het afscheid van Theo de Kogel bij de provincie Overijssel.

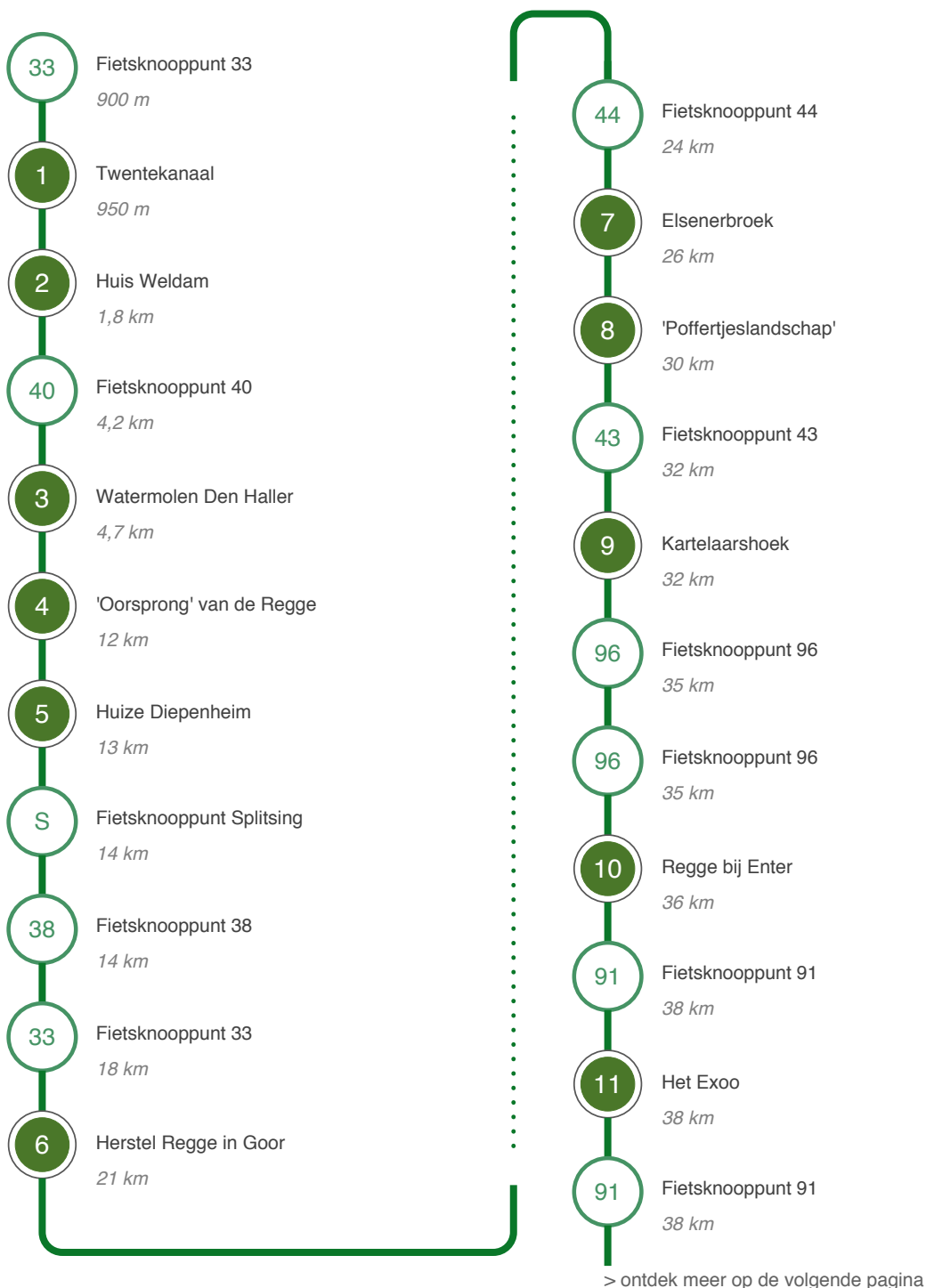
Dwars door Overijssel (deel 1)

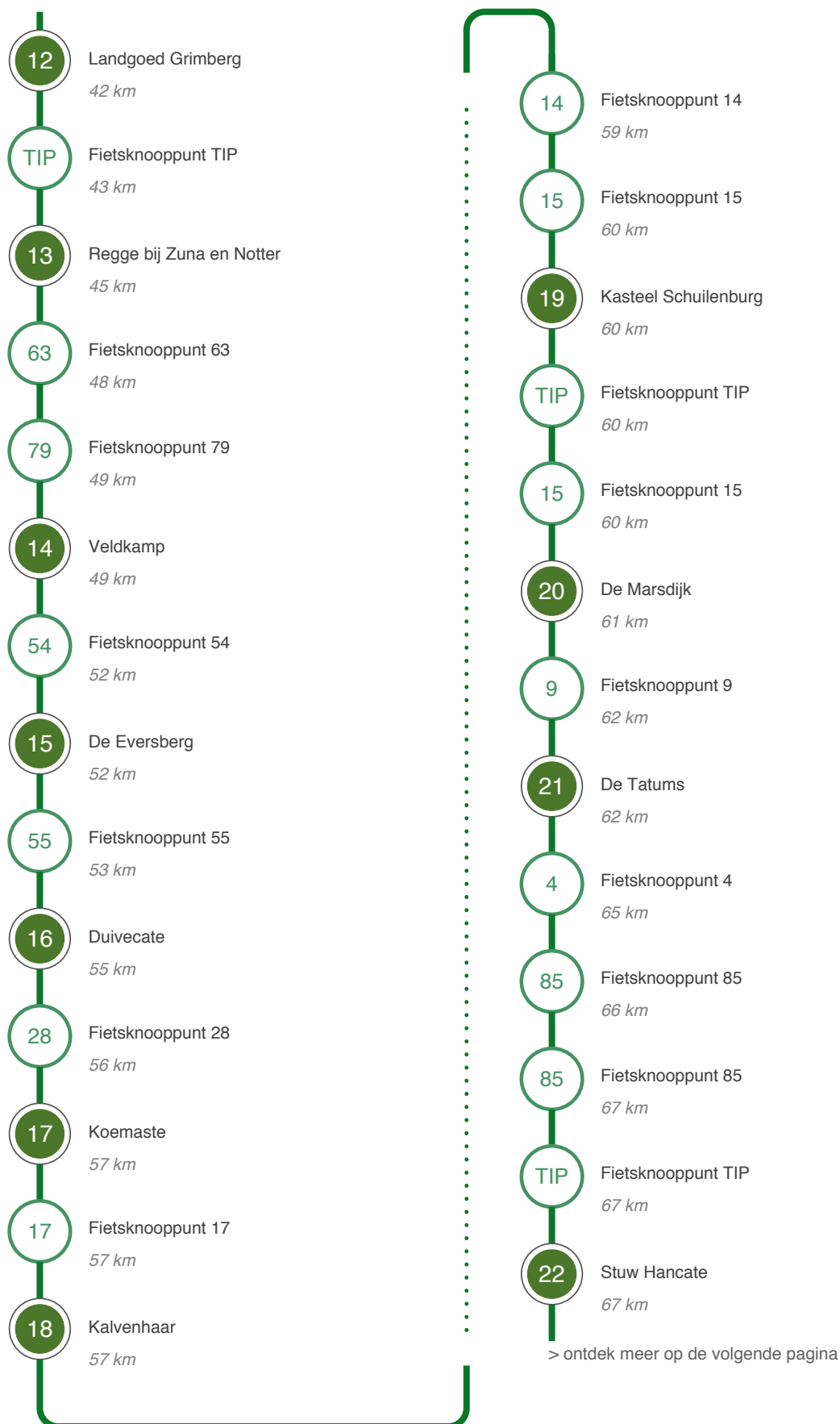
Dwars door Overijssel (deel 1)

Hoe kom ik bij het startpunt?

Start van deel 1 van de route bevindt zich bij station Goor. Hier is voldoende (gratis) parkeergelegenheid. De tweedaagse route eindigt in Meppel vanwaar u met de trein terug kunt reizen naar Goor. U kunt ook kiezen voor een eendaagse fietstocht vanuit Goor. U kunt dan via station Nijverdal of station Ommen (start deel 2 van de route) met de trein terugreizen naar het startpunt in Goor.

Vervolg route

Vervolg route

Einde van de route

Dwars door Overijssel (deel 1)

80 km

1

Twentekanaal

Slagader van Twente

Het Twentekanaal verbindt sinds 1938 Twente met de IJssel. Het kanaal werd aangelegd om de Twentse industrie beter te voorzien van grondstoffen. Vanaf Eefde bij Zutphen loopt het kanaal langs Goor en Hengelo naar Enschede.

Kenmerkend voor de aanleg in de crisistijd van de jaren '30 was dat het werk voor een groot deel gebeurde als werkverschaffing

voor werklozen. Een aanzienlijk deel van de aanleg gebeurde in handkracht: met schop en kruiwagen.

In 1953 kwam het kanaal naar Almelo gereed – de zogenoemde Zijtak. Sindsdien spreekt beheerder Rijkswaterstaat van De Twentekanalen. Door het hoogteverschil tussen het IJsseldal en Twente zijn er bij Eefde, Delden en Hengelo schutsluizen gebouwd.

Karakteristiek zijn de talrijke boogbruggen over het kanaal die oorspronkelijk in beton werden uitgevoerd.

2

Huis Weldam

Landgoed Weldam

Weldam is één van de grotere landgoederen van Oost-Nederland. Het erve en goed Weldam wordt voor het eerst genoemd omstreeks 1380. Het landgoed, met het kasteel en tuinen als middelpunt, bestaat uit bossen, akkers, weilanden, beken, karakteristieke lanen, monumentale huizen en boerderijen.

Aan de luiken, geschilderd in de kleuren zwart en geel kan men herkennen dat men te maken heeft met een gebouw van het landgoed.

Watermolen Den Haller

Watermolen Den Haller

Vlak ten oosten van Diepenheim staat de oude watermolen Den Haller aan de Diepenheimse Molenbeek. Kenners vermoeden dat dit de oudste watermolen van Nederland is. Hij wordt al in 1169 vermeld.

De molen is dan eigendom van de Heer van Diepenheim, Wolbertus. Het versterkte huis van Wolbertus stond direct naast de molen. Hier staat nu de boerderij Nijhof, wat dus

een betekenisvolle naam is. In 1331 krijgt de heerlijkheid Diepenheim een nieuwe eigenaar, Jan van Diest die bisschop van Utrecht

In de achttiende eeuw werd de stad Deventer eigenaar van de watermolen. Hierdoor kreeg de stad ook zeggenschap over het water van de Regge en de Schipbeek en de scheepvaart op de Regge. Deventer verkreeg zo het monopolie op de handel met het Duitse achterland.

De watermolen van Diepenheim is een onderslagmolen. De onderkant van het molenrad wordt door het stromende water in beweging gebracht. In de molen staan drie koppels maalstenen, die geschikt waren om graan te malen, maar ook om eek te malen en olie te slaan. Het was dus een veelzijdig werktuig.

'Oorsprong' van de Regge

Op zoek naar de bron

Is de Regge een Overijsselse rivier? Over deze vraag zal niet veel discussie ontstaan. Immers, over een lengte van 70 km stroomt deze rivier door Overijssel. Ook over de monding is geen misverstand: de Regge stroomt tussen bij Ommen uit in de Vecht. Maar de bron van de Regge is iets onduidelijker.

Tegenwoordig is de loop van de Regge te volgen vanaf Diepenheim, meer precies:

vanaf het gebied ten westen van de havezate Westervliet. Oorspronkelijk had de Regge een Gelderse oorsprong. De huidige Koningsbeek in de Achterhoek vormde vroeger de bovenloop van de Regge.

Bij de aanleg van de Schipbeek in het begin van de vijftiende eeuw kwam deze verbinding te vervallen. De stad Deventer had belang bij een goede handelsverbinding met Duitsland en maakte het onmogelijk dat de Regge werd gebruikt als scheepvaartverbinding tussen Duitsland en Zwolle.

Huize Diepenheim

Huize Diepenheim

Huize Diepenheim is de oudste havezate van het stadje Diepenheim. Het geslacht Diepenheim, eerste eigenaren van Huis Diepenheim in de heerlijkheid Diepenheim, wordt voor het eerst vermeld in 1105.

Het huis staat gebouwd tegen een terreinophoging, de Casteelbelt. Hierdoor ligt de voorzijde een verdieping lager dan het achterste gedeelte.

Uit archeologisch onderzoek in 1960 kwam naar voren dat de oudste versterking op deze plek uit een brede ringwal heeft bestaan. In de 14e eeuw werd hier voor het eerst een stenen huis gebouwd.

Voor de havezate staat een grote zandstenen poort. In de boog van deze poort bevinden zich een alliantiewapen van het geslacht Bentinck (zilveren ankerkruis) en van het geslacht Van Ittersum (drie ezelskoppen) en het jaartal 1685.

Huis Diepenheim werd in 1925 gekocht door de familie De Vos van Steenwijk. Het huis wordt thans nog steeds bewoond door de baronesse De Vos van Steenwijk.

Herstel Regge in Goor

Geschiedenis

In de 11-de eeuw ontstond Goor langs het lage water van de Regge. Door de lage waterstand kon de Regge alleen door kleine transportschepen met een platte bodem, de zogenaamde zompen, worden bevaren.

In de 12-de eeuw lieten broeders de verbindingsbeek de Nieuwe Beek graven tussen de Regge en de Stads-Regge, waardoor de koopwaar in de stad kon

worden gebracht. Door deze Stads-Regge ontstond er een handelsroute en groeide Goor uit tot een stad, dat in 1273 stadsrechten kreeg.

Door de aanleg van de spoorlijn langs Goor (1865) en het grote Twentekanaal (1938) verslechterde de watertoevoer naar de Regge. Het stilstaande, niet stromende water van de Regge kreeg door de stank een slecht imago. Om deze reden is de Regge eind 20-ste eeuw in verval geraakt en overkluisd.

Herstel Regge door Goor

De laatste jaren heeft waterschap Vechtstromen de Regge weer zichtbaar gemaakt in de woon- en werkomgeving. Door de Regge meer ruimte te geven kan iedereen genieten van een mooie en schone rivier met glooiende oevers, waar planten en dieren weer hun voedingsbron vinden.

Daarmee is niet alleen het gezicht van Goor als stad verbeterd, ook individuele burgers kunnen weer genieten van de natuur langs het water.

7

Elsenerbroek

Moerasbos bij Elsen

Van oorsprong is het Elsenerbroek een zeer nat gebied. De naam geeft het ook aan: het was het moerasbos (broek) bij Elsen. Het grondwater stroomde hier vanaf de stuwwallen van Rijssen en Enter af naar het Reggedal.

Op de laaggelegen gronden stagneerde de waterstroming en ontstonden uitgestrekte moerassen. Geleidelijk werden de

moerassen ontgonnen en ontstond het cultuurlandschap Elsenerbroek. De laaggelegen gronden waren vooral in gebruik als wei- en hooiland en omgeven door eindeloze rijen elzenhoutwallen.

Een aantal jaar geleden heeft het waterschap de loop van de Regge hersteld en volgt de watergang de oude bedding van rond 1900.

'Poffertjeslandschap'

Poffertjeslandschap

In het zuidelijke Reggedal komen talrijke geïsoleerde dekzandhoogten voor. Het zijn zandkopjes uit de laatste ijstijd, ontstaan door het opwaaien van zand tijdens het toendraklimaat dat toen heerste. Dit landschapstype wordt wel kopjeslandschap of poffertjeslandschap genoemd.

De hoogtes zijn zo klein dat er maar één of enkele boerderijen op paste. Op de kopjes ontstonden in de loop van de tijd door plaggenbemesting esgronden. Omdat deze van geringe omvang zijn heten ze in vaktaal eenmansessen of bouwkampen.

Hoewel het hoogteverschil slechts gering is – hooguit enkele meters – is het landschappelijk effect aanzienlijk en is er een gevarieerd en kleinschalig landschap ontstaan.

Kartelaarshoek

Kartelaarshoek

Waar de A1 de Regge kruist lag vroeger een buitenplaats: het Kattelaar, ook wel geschreven als Kartelaar. Het landgoed wordt in 1382 voor het eerste vermeld, het is een leengoed van de bisschop van Utrecht.

Het huis stond op een dubbel omgracht vierkant perceel van ongeveer 1,5 ha groot, gelegen aan de westzijde van de Regge en tegenwoordig direct ten zuiden van de A1.

Hoe het huis eruit gezien heeft, weten we niet. Er zijn geen afbeeldingen bewaard gebleven.

Van de buitenplaats resten nog slechts enkele elementen: één van de bouwhuizen is nog aanwezig, het dateert uit 1690. Ook van de gracht zijn delen behouden gebleven. En de ontsluitingsweg bestaat nog altijd: de Kartelaarsdijk.

Aan de zuidzijde hiervan ligt nu het Erve Kattelaar, maar in 1780 toont de kaart van Hottinger hier percelen bos. Direct ten noorden van de huisplaats lag een grote es. Deze is nog altijd te herkennen als een forse welving in het landschap ten westen van de Regge, direct ten noorden van de autoweg.

Voor de natuur is het van belang dat hier langs de Regge nog enige percelen hooiland zijn overgebleven in de Kartelaarshoek. Het zijn smalle perceeltjes die van elkaar worden gescheiden door slootjes.

Als de waterhuishouding in dit gebied voldoende kan worden hersteld moet het mogelijk zijn om hier een schrale hooilandvegetatie met dotterbloemen te ontwikkelen. Dit vormt een fraaie aanvulling op de halfnatuurlijke begrazingsvegetaties die hier langs de Regge op uitgebreide schaal zullen ontstaan.

Regge bij Enter

Regge bij Enter

Zoals op veel plaatsen langs de Regge is ook bij Enter het landschap aangepast aan de huidige tijd. De bedding van de Regge is verkleind en weer meanderend gemaakt. Hierdoor wordt de afvoer van het beekwater vertraagd. De oeverlanden zijn verlaagd zodat ze als uiterwaarden dienen bij wateroverschot.

Natuurgebied

Veel gebieden langs de Regge zijn bestempeld als natuurgebied en worden beheerd door organisaties zoals Landschap Overijssel. Hier bij Enter is de grond deels overgedragen aan particuliere eigenaren. Overigens zijn de natuurdoelen hetzelfde; beheer vindt plaats zoals afgesproken met de provincie.

Het Exoo

Robuuste rivier

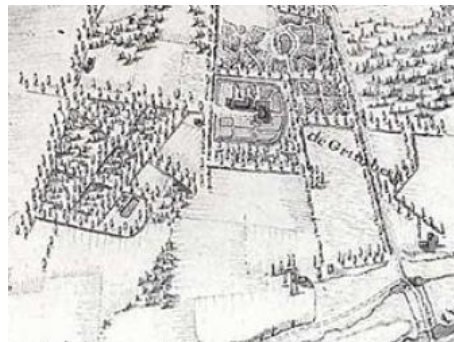
Op dit punt eindigt de Boven-Regge. Hier stond al in 1475 een boerderij. De naam Exoo wordt verklaard vanuit Ekeshoe, wat betekent 'eiken op hooggelegen grond'.

Vanuit het noordoosten mondt de Exosche Aa hier uit in de Regge. Door deze samenvloeiing verandert de Regge in een robuuste rivier.

Landgoed Grimberg

Landgoed Grimberg

Ooit was dit een machtige havezate die zich breed uitstreckte langs de Regge. Nu resteren alleen nog grachten, lanen en bospartijen. De cultuurgronden zijn door de tijd heen verkocht aan boeren in de omgeving. Het landgoed wordt reeds in 1297 genoemd.

Het huis beheerste de overgang over de Regge en was daardoor een partij van belang. De eigenaren onderhielden goede relaties met het huis Almelo. Dit was oorspronkelijk de eigenaar van het kasteel. Sinds de veertiende eeuw noemen de eigenaren zich trots 'van den Grimberg'.

Van de gebouwen is nu niets meer over. Aan de Rijssensestraat staat nog wel een toegangspoort, maar deze is hier later geplaatst.

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Grimberg \(Grimberg\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Grimberg_(Grimberg))

Regge bij Zuna en Notter

Van afvoerkanaal naar meanders

Tussen Rijssen en Nijverdal stroomt de Midden-Regge door het gebied van Notter en Zuna. Net als elders was de rivier in de loop van de twintigste eeuw verworden tot een tot een weinig aantrekkelijk afvoerkanaal van water.

Doordat vele bevolkingskernen en industriële bedrijven hun afvalwater zonder meer loosden op de rivier werd het een

dode rivier. Ook was de rivier rechtgetrokken en verdiept, alles om de waterafvoer zoveel mogelijk te bevorderen. De omgeving stond 'met de rug naar de Regge'.

Maar dit is gelukkig sterk verbeterd in de afgelopen dertig jaar. In de eerste plaats wordt tegenwoordig het afvalwater eerst gezuiverd voordat het op de Regge wordt geloosd. Het gevolg hiervan was dat er weer vis ging leven in de rivier. Ook de hengelaars en wandelaars keerden vervolgens terug.

Meer recent is de visie van het waterschap en de provincie ingrijpend gewijzigd. De rivier vervult een centrale plek in het landschap. Afvoer van water komt nu op de laatste plaats, nadat eerst het uiterste gedaan is om regenwater vast te houden of te bergen.

Immers, regenwater is iets waar je soms teveel van hebt, maar op andere momenten juist te weinig. Daarom is hier in het kader van de ruilverkaveling Rijssen de Regge weer veranderd in een trage rivier met veel meanders en brede uiterwaarden waar het water overheen mag stromen.

Om niet in conflict te komen met de economische landbouwfunctie heeft het stroomgebied van de Regge een natuurfunctie gekregen waar natuurbeheer zorgt voor ruimte voor water en natuur. Een prachtig stuk Ecologische Hoofdstructuur. Het gebied heeft zijn gezicht weer naar de Regge gekeerd.

14

Veldkamp

Veldkamp

Dit gebied is een van de kleinste inrichtingsprojecten langs de Regge. Het is gelegen achter de woonwijk Lange Jan: typerende arbeiderswoningen van werkgever Nijverdal Ten Cate. De achtertuinen van deze woningen grenzen aan het natuurgebied.

Aan de oostkant ligt een grote es. De randbeplanting op het talud van de es hoort bij het natuurgebied. Het gebied kenmerkt zich door een droge zandkop en laagtes met daartussen door de meanderende Regge. Het beheer wordt uitgevoerd met runderen en pony's.

15

De Eversberg

Landgoed De Eversberg

Aan de oostkant Van de Regge en net aan de noordkant van de spoorlijn Nijverdal – Wierden ligt het landgoed de Eversberg. Een zeer geliefd wandelpark voor de inwoners van Nijverdal. Van het landhuis dat in 1457 al werd beschreven is alleen nog een ruïne over.

Het huis is in 1943 door brand verwoest. Ook het landgoed was sterk verwaarloosd.

Door samenwerking met een projectontwikkelaar en de gemeente Hellendoorn is het landgoed bij Landschap Overijssel in beheer gekomen.

Samen met vele vrijwilligers en de gemeente Hellendoorn is de oude oprijlaan opgeknapt. Ook de verdere ontwikkeling hebben we samen met direct omwonenden en enthousiaste gebruikers van deze geliefde wandelplek vormgegeven.

Zo zijn o.a de Engelse tuin hersteld en zijn Stinzenplanten en andere bloemen terug geplant. Grachten zijn opgeschoond. Zichtlijnen zijn hersteld en een kijkheuvel met kurkentrekkerspad is hersteld. Een prachtig wandel en fietsgebied binnen de bebouwde kom van Nijverdal.

Duivecate

Landgoed Duivecate

Ten noorden van Nijverdal ligt tussen de Regge en de Hellendoornse Berg het voormalige landgoed Duivecate. Het is nu een bos en wandelgebied dat geliefd is bij de inwoners van Hellendoorn en Nijverdal. 's Winters, als het gevoren heeft, is er een prachtige ijsbaan in het bos.

Vroeger was het een landgoed. De eerste vermelding in de archieven dateert uit 1339.

Het heet dan Duivelscote, maar de oorsprong van deze bijzondere naam is nooit achterhaald. Later wordt het omschreven als een spieker, dat wil zeggen een opslagplaats van landbouwproducten, bestemd voor de landheer.

Er was dus eertijds sprake van landbouw op deze plaats. Later ontstond er een herenhuis in een prachtige omgeving. Tegenwoordig is de heer verdwenen, maar de prachtige omgeving is gebleven, zeker nu de Regge weer in zijn oude pracht wordt hersteld.

Koemaste

Koemaste

Grote delen van de gekanaliseerde Regge zijn hier gedempt en de oude meanders zijn weer uitgegraven. Bij de inrichting van de Regge is rekening gehouden met wandelaars en fietsers; volop mooie paden!

Paasvuur

Daarnaast is ruimte gemaakt voor het botenhuis van de Zomp. Ook een oude traditie, het paasvuur, is meegenomen bij de

inrichtingsplannen. Er is een plek vrijgehouden waar jaarlijks het paasvuur kan worden opgebouwd en kan branden. Ook is een vissteiger gemaakt voor mensen met een handicap.

Hooi- en graslanden

Bij de aanleg van het combiplan had Rijkswaterstaat een compensatieverplichting voor verloren gegane beplanting en natuur. Landschap Overijssel heeft deze compensatie o.a. ingevuld via het herstel van landschappelijke structuren zoals de aanleg van hooi- en graslanden.

Kalvenhaar

Kalvenhaar

Voor Landschap Overijssel is dit het eerste Regge-herstelproject geweest. De provincie kocht hier destijds samen met gemeente Hellendoorn een boerenbedrijf. De betreffende boer is vertrokken naar Portugal.

Omvormen tot natuur

Een boerenbedrijf dat in de knel was gekomen door uitbreidingsplannen van de Kruidenwijk is verplaatst naar deze locatie en ruim 25 ha landbouwgrond is ongevormd tot natuur. Oude meanders zijn via voordes aangesloten op de Regge.

Fietspaden

Ook in dit gebied zijn fietspaden aangelegd. De hele strook wordt begraasd door runderen en pony's van lokale boeren. Via veeroosters fiets je het gebied binnen en je moet soms even afstappen omdat er een koe of pony op het fietspad ligt.

Katenhorst

Zowel de Koemaste als het Kalvenhaar zijn aan de noordelijke kant fors uitgebreid richting Schuilenburg. Er ligt nu een aaneengesloten gordel van natuurterreinen langs de Regge. Dit gebied wordt de Katenhorst genoemd.

Kasteel Schuilenburg

Havezate Schuilenburg

Met een beetje fantasie zou je het voormalige kasteel Schuilenburg het centrum van Overijssel kunnen noemen. In de middeleeuwen lag dit kasteel in het midden van de Regge aan de oude Twentse weg van Zwolle naar Almelo.

Bouwhuis en schuur

Van het indrukwekkende kasteel zelf is niets bewaard gebleven. Hier verderop is nog wel een Bouwhuis met schuur uit 1727 bewaard gebleven, dat inmiddels als rijksmonument wordt beschermd.

Boomgaard

Nu is het een mooie landelijke omgeving, waarin de oude plek van het huis, te midden van de grachten, goed te herkennen is. Ook de boomgaard is nog aanwezig, maar om eerlijk te zijn, die is van recente datum.

Plek vroegere molen

Schuilenburg heette eerst Ter Molen, omdat het gebouwd werd bij de molen aan de Regge. De molen is altijd nog herkenbaar ten noorden van de weg. Er is weliswaar geen molen meer, maar nog wel de omloop die vroeger het water naar het molenrad voerde.

Molenbeek

Een deel van de Molenbeek is nog zichtbaar. Aan deze beek heeft de watermolen gestaan. Verderop aan de Nieuwe Twentseweg (nr 16a of 18) heeft ook een molen gestaan (Tijhuis). Op nummer 27 ligt de oude bakkerij Ronhaar.

De Marsdijk

De Marsdijk

Vanaf de Schuilenburg gaat een lange rechte weg naar het noordwesten. Vanwege de ligging van de weg in het vochtige en natte gebied tussen de Regge en de Heuvelrug heette de weg vanouds de Marsdijk. Mars is de aanduiding van vochtige zandgronden die vooral als weiland en hooiland gebruikt werden.

Tegenwoordig is het ook de scheiding tussen het natuurgebied langs de Regge en het boerengebied meer landinwaarts. In het natuurgebied liggen talrijke meanders van de Regge die vroeger waren afgesneden om de Regge sneller zijn water kwijt te laten raken.

In de afgelopen jaren is het gebied door de provincie aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Vervolgens heeft het waterschap samen met Landschap Overijssel en de gemeente Hellendoorn het gebied heringericht voor water en natuur. En natuurlijk als zeer geliefd uitloop- en recreatiegebied.

De Tatums

De tatums

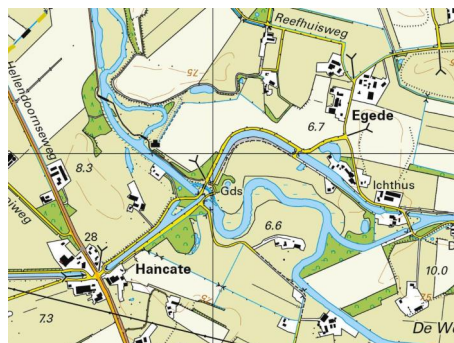
Dit gebied is gelegen nabij de buurtschap Marle aan de oostkant en de buurtschap Eelen en Rhaan aan de westkant. Ook hier zijn oude meanders hersteld en is de oorspronkelijke gekanaliseerde Regge kilometers langer geworden door alle krommingen die zijn aangebracht. De kades zijn allemaal weggehaald.

Met name het herstel van het oorspronkelijke landschap van essen, houtwallen, laag gelegen graslanden, elzensingels is mogelijk geworden door de eerder genoemde compensatieverplichting van Rijkswaterstaat. De Regge is overigens bevaarbaar met fluisterboten en kano's

Stuw Hancate

Stuw Hancate

Bij Hancate kruist de Regge het Overijssels kanaal van Zwolle naar Almelo. Dit kanaal werd in 1855 gegraven om een betere scheepvaartverbinding te maken tussen Twente en het westen van de provincie.

Patroon

Omdat de twee waterwegen elkaar kruisten was het nodig om hier een stuw te bouwen om te voorkomen dat de Midden-Regge zou leeglopen in het kanaal. Hierdoor ontstond er een ingewikkeld patroon van waterlopen met oude beddingen en meanders. Het kanaal werd in 1964 gesloten voor de scheepvaart.

Waterafvoer

Schepen voeren liever en sneller over de Twentekanalen. Het kanaal bleef als waterafvoerkanaal in gebruik. Op verschillende plekken zijn de oude schutsluizen nog herkenbaar. Langs het in onbruik geraakte kanaal is bij Hancate een prachtig 'nieuw' plekje in een eeuwenoud landschap ontstaan.

Vistrap

Om de Regge vanaf de Boven-Regge stroomopwaarts toegankelijk te maken voor vissen is bij Hancate een vistrap gemaakt. Niet alleen fijn voor vissen, maar ook voor mensen: vissers, kinderen, wandelaars.. Bewegend water trekt altijd!

Archemermaten

Archemermaten

Dit gebied gelegen tussen de Lemelerberg en de Regge is voor een deel vrijgemaakt voor natuur binnen de Landinrichting Den Ham-Lemele. De eerste inrichtingswerken zijn ook uitgevoerd binnen deze landinrichting. Oude meanders werden opgezocht en weer uitgegraven.

De inrichting van het hele gebied dat geleidelijk was gegroeid tot meer dan 70

hectare is uitgevoerd als klimaatbuffer. Door het ministerie van I&M werden gelden vrijgespeeld om delen van Nederland klimaat'proof' te maken met aandacht water, natuur, landbouwstructuurverbetering en recreatie.

De kades zijn weggehaald zodat de rivier vrij kan meanderen, er is volop natuurontwikkeling binnen het gebied, er is geschoven met landbouwgrond en er zijn prachtige fietspaden aangelegd. Al fietsend zie je in westelijke richting de Lemelerberg aan de horizon opdoemen.

24

Huize Archem

Huize Archem

Aan de rechteroever van de Regge ligt het huis Archem. Het terrein is niet toegankelijk maar met enige moeite valt het te ontwaren door de bossen en de lanen heen. Het huidige huis werd in 1925 in klassieke stijl gebouwd naar een ontwerp van de architect De Maaker.

Dit landhuis verving het oude spieker, dat hier in ieder geval sinds 1680 stond. Toen werd "Thomas van Muyden, een patriciër uit Zwolle, beleend met het Hof te Archem". Zijn familie leefde hier totdat het bezit in 1748 door huwelijk overging naar de familie Van der Wijck.

Deze adellijke familie is tot op de dag van vandaag nog altijd eigenaar. Vanouds was Archem één van de drie Stifsgoederen van Essen, een bekend Duits vrouwenklooster. Erven in Yrthe (bij Wijthmen) en in Olst waren de andere Esser kloosterbezittingen.

25

Nieuwebrug

Nieuwebrug

Wat zich nu voordoet als een eenvoudig pannenkoekenrestaurant is een herberg met een roemruchte geschiedenis. Niet alleen was dit een adres voor talloze schippers en andere reizigers. Ook de provinciale politiek kwam hier graag samen.

De Staten van Overijssel vergaderden hier vroeger regelmatig, de notulen vermeldten de plaats. In de Nijbrugge verzamelden zich

dan de vertegenwoordigers van de Ridderschap over Overijssel en van de drie steden: Zwolle, Deventer en Kampen.

Uit deze oude geschiedenis kunnen we afleiden dat hier al vroeg een heuse brug over de Regge was geslagen. Korter geleden was de grote speeltuin aan de overkant van de weg ook een geliefde trekpleister voor dagjesmensen en schoolklassen. Al die tijd was de Nieuwebrug hét trefpunt, geliefd en bekend.

26

Besthmen

Buurtschap Besthmen

Besthmen (spreek uit als "Besthem") is een buurtschap in Ommen. Besthmen bestaat uit een aantal hallenhuisboerderijen en een grote es op de flank van de 34 m hoge Besthmenerberg.

Bethmen verwierf bekendheid door de Besthmenerberg. Eerst omdat de Theosofische beweging van Jiddu Krishnamurti daar zijn zogenaamde 'sterkampen' organiseerde. Later door de padvindderskampen.

In 1942 werd het 'sterkamp' door de Duitsers gebruikt als Arbeitseinsatzlager Erika, het bekende en beruchte concentratiekamp. Nu is de Besthmenerberg een bekend vakantieoord.

In de voormalige korenmolen De Besthmenermolen uit 1862 is momenteel het Natuurinformatiecentrum Ommen ondergebracht.

27

Steun het landschap

Help het landschap

U heeft kunnen genieten van prachtige landschappen op uw tweedaagse fietstocht. Deze landschappen worden onderhouden en beheerd door burgers, buitenlui en terreinbeheerders zoals het Landschap Overijssel. Wij proberen deze mensen te ondersteunen met kennis, gereedschap en vrijwilligers.

Steun ons!

Dit kunnen wij echter niet zonder uw hulp! U kunt ons al steunen als Vriend voor 2,50 euro per maand of voor 30 euro per jaar. Uiteraard kunt u ook eenmalig doneren. Alle beetjes helpen. Bedankt!

<https://landschapoverijssel.nl/meehelpen/doneer> (Word Vriend)

<https://www.landschapoverijssel.nl/meehelpen/doneer/eenmalige-gift/doneren> (Doneer eenmalig)

